Етичен кодекс

на

училищната общност

на

Спортно училище

гр. Сандански

За 2026/2027 година

Изготвили:

1. Председател:
   Силвия Темелкова……
2. Членове:
   Бойка Орешарова……
   Мария Удева……

Утвърдил:……
/директор Николай Марков/

УЧИЛИЩЕН ЕТИЧЕН КОДЕКС

Етичният кодекс представя стандартите за етично поведение на работещите с деца в Спортно училище, гр. Сандански, регламентира етичните правила, които следва да се прилагат при изпълнение на служебните задължения и при конфликт на интереси, установява норми на поведение. Етичният кодекс е създаден на основание Чл.175,ал.1,2 и 3 от ЗПУО, приет на Педагогически съвет на проведено заседание на....09.X.2026г.....

> ЦЕЛИ НА УЧИЛИЩНИЯ ЕТИЧЕН КОДЕКС:

1. Да представи основните принципи и ценности, които служителите в училището трябва да **познават** и **прилагат** в практиката си;
2. Да утвърди волята на училищната образователна общност за морални и етични взаимоотношения;
3. Да насочи поведението и подпомогне служителя в училището при решаването на етични дилеми в своята, практика;
4. Да очертае моралните отговорности на служителите в училището към учениците, към семейството, към колегите и останалите училищни служители и към обществото.

> Раздел I (ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ)

> Раздел II (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ)

> Раздел III (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО)

> Раздел IV (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО)

> Раздел V (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ)

> Раздел VI (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО)

> Раздел VII (ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ)

> Раздел VIII (КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ)

> Раздел IX (УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА)

> Раздел X (УЧИЛИЩНИ ЕТИЧНИ СТАНДАРТИ)

> ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

РАЗДЕЛ I (ОСНОВНИ ПОЛОЖЕНИЯ)

- Служителите в Спортно училище, гр. Сандански изпълняват своите функции като се ръководят от **основните ценности** и **принципи:**

- Чл. 1. Детството е изключително важен период от живота на човека.

- Чл. 2. Семейството е най- естествената среда за развитието на детето.

- Чл. 3. Всяко дете притежава неповторима уникалност и стойност.

- Чл. 4. На всяко дете е гарантирало правото на:
- свобода на изразяване на мнение;
- свобода на мисълта, съвестта и религия;
- формиране на собствени възгледи и право да ги изразява свободно.

- Чл. 5. Всяко дете има право на закрила срещу нарушаващи неговото достойнство методи на възпитание, физическо, психическо или друго насилие или форми на въздействие.

- Чл. 6. Всяко дете има право на закрила за нормалното му физическо, умствено, нравствено и социално развитие.

- Чл. 7. Всяко дете и всяко семейство заслужават да бъдат подпомогнати да развият пълния си потенциал.

- Чл. 8. Всяко дете има право във всички случаи да се защитават по най-добър начин интересите му.

- Чл. 9. Всяко дете, попаднало в риск, има нужда от специална закрила за извеждането му от рисковата ситуация.

- Чл. 10. Децата с изявени дарби се ползват от мерките за специална закрила.

- Чл. 11. Работещите с деца трябва да притежават определени личностни, морални и социални качества.

РАЗДЕЛ II (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ НА УЧЕНИЦИТЕ)

ОСНОВНИ ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ

- **Чл. 12. Децата, съответно учениците имат следните права:**

(1) бъдат обучавани и възпитавани в здравословна, безопасна и сигурна среда;
(2) Да бъдат зачитани като активни участници в образователния процес;
(3) Чрез формите на ученическо самоуправление да участват в обсъждането при решаване на въпроси, засягащи училищния живот и училищната общност;

(4) Да получават съдействие от училището и от органите на местното самоуправление при изразяване на мнението си по въпроси, които пряко ги засягат, както и при участие в живота на общността;

- **Чл.13. Учениците имат следните задължения;**

(1) Да присъстват и да участват в учебните часове и занимания;
(2) Да съхраняват авторитета на училището и училищната общност и да допринасят за развитие на добрите традиции;
(3) Да зачитат правата, честта и достойнството на другите, както и да не прилагат физическо и психическо насилие;
(4) Да носят училищната униформа или други отличителни знаци на училището, когато такива са предвидени или да се явяват в училището с облекло и във вид съгласно изискванията на училищния правилник:

- момичетата не могат да се явяват в училище с неприлично къси поли и панталони, плитки панталони, клинове, големи деколтета, разголени рамена и други части от тялото, които представят детското тяло по неприемлив начин, тежък грим, лакирани нокти, непочистени обувки и екстравагантни прически;
- момчетата не могат да се явяват в училище с разкъсани дънки и дрехи, екстравагантни прически и непочистени обувки;

(5) Да не участват в хазартни игри, да не употребяват тютюн и тютюневи изделия, алкохол и наркотични вещества;
(6) Да не носят оръжие, както и други предмети, които са източник на повишена опасност;
(7) Да носят ученическата си лична карта в училище и извън него;
(8) Да спазват правилата ,за поведение в паралелката и в училището;
(9) Да спазват Правилника за дейността на институцията;
(10) Да не използват мобилните си телефони по време на учебните часове. Мобилните телефони трябва да бъдат оставяни на определени за тях места преди започването на часа.

- **Правилникът за дейността на институцията може да предвиди и други права и задължения за децата и учениците, доколкото те не противоречат на този закон.**

- **Чл. 14. От учениците в Спортно училище се очаква да спазват следните норми на етично поведение:**

(1) Да проявяват самоуважение и уважение към другите и да поемат отговорност за собственото си поведение;
(2) Да познават и спазват приетите правила и реда в училище;
(3) Да не пречат на останалите при упражняване на техните права и задължения;
(4) Да не използват груб език, обидни думи и злепоставяне на съученици, учители и родители;
(5) Да не допускат насилие и тормоз в общуването си с околните;
(6) Да се стремят към разбиране, толерантност и подкрепа спрямо различните хора, включително спрямо учениците със специални образователни потребности;
(7) Да приемат за първостепенно свое задължение в училище обучението, а не забавлението;
(8) Да не провокират конфликти с останалите и да се стремят да ги предотвратяват, съобразно възможностите си и разписаните правила в училище;
(9) Да се стремят към постижения, без да се отнасят пренебрежително или подигравателно към постиженията на другите,
(10) Да търсят решение на проблемите, като се обръщат за съдействие към родителите си, класния ръководител и училищното ръководство.

(11) Да идват в училище в приличен и чист външен вид и да не демонстрират материалните възможности на родителите си пред останалите;

(12) Да пазят училищното имущество, което е публична собственост така, както пазят личните си вещи;

(13) Да не нарушават гражданските права на други хора, включително съученици, учители, служители и родители, като ги снимат, записват и разпространяват записите чрез различни медии, без тяхно знание и съгласие.

- **<u>За нарушение на нормите записани в чл.12 - чл.14 учениците носят отговорност съгласно разпоредбите на Правилника за дейността на училището.</u>**

РАЗДЕЛ III (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ДЕТЕТО)

- Чл. 15. Да основаваме практиката си на съвременните знания за детското развитие и познаването на индивидуалните особености на всяко дете.

- Чл. 16 . Да разбираме и уважаваме уникалността на всяко дете.

- Чл. 17. Да се съобразяваме със специфичната уязвимост на всяко дете.

- Чл.18. Да създаваме безопасна и здравословна среда, която стимулира социалното, емоционалното и физическото развитие на детето.

- Чл. 19. Да подкрепяме правото на детето на свободно изразяване на мнение по всички въпроси от негов интерес.

- Чл. 20. Да работим в най-добрия интерес на детето.

- Чл. 21. Да осигуряваме на децата с увреждания равни възможности за достъп до адекватни грижи и образование.

- Чл. 22. Да не участваме в практики, които не зачитат достойнството на детето или са опасни и вредни за физическото и емоционално му здраве и развитие.

- Чл. 23. Да не участваме в практики, които дискриминират по някакъв начин децата на основата на раса, етнически произход, религия, пол, националност, език, способности или на базата на статуса, поведението или убежденията на родителите им.

- Чл. 24. Да познаваме симптомите на насилие над дете - физическо, сексуално, вербално, емоционално малтретиране или занемаряване. Да познаваме и спазваме законите и процедурите, защитаващи детето от насилие.

- Чл. 25. При съмнение за малтретиране да уведомяваме органите за закрила на детето и да следим дали са предприети необходимите мерки.

- Чл. 26. Когато друго лице изкаже подозрения за малтретиране на му окажем пълно съдействие за предприемане на подходящи действия за закрила на детето.

- Чл. 27. Когато ни станат известни действия или ситуации, които заплашват здравето и сигурността на детето, ние имаме моралната и законова отговорност да информираме органите по закрила на детето.

РАЗДЕЛ IV (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ СЕМЕЙСТВОТО)

- Чл. 28. Наша първостепенна отговорност е да подпомогнем семейството при отглеждането и възпитанието на децата.

- Чл. 29. Да зачитаме достойнството на всяко семейство както и неговите култура, обичаи, език и убеждения.

- Чл. 30. Да уважаваме ценностите на семейството при отглеждане и възпитание на децата и правото му да взема решения за своите деца.

- Чл. 31. Да информираме семейството за всички решения, отнасящи се до детето и когато е подходящо, да го включваме във вземането на такива решения.

- Чл. 32. Да зачитаме правото на семейството да бъде информирано за начина, по който работим с детето му.

- Чл. 33. Да информираме родителите за изследователските проекти, включващи техните деца и да се стремим да им даваме възможност да упражняват правото си да откажат участието, без да изпитват чувство за вина. Да не позволяваме и да не участваме в изследвания, които по някакъв начин могат да застрашат здравето, образованието, развитието или благополучието на детето.

- Чл. 34. Да не използваме нашите отношения със семейството за лично облагодетелстване. Да не влизаме в отношения с членовете на семейството, които могат да навредят на ефективността на работата ни с детето.

- Чл. 35. Да осигуряваме конфиденциалност на информация и да зачитаме правото на семейството на личен живот с изключение на случаите на малтретиране и лоша грижа. Това не важи в случаите, когато имаме основания да считаме, че благополучието на детето е в риск.

- Чл. 36. Ангажираме се с разработването на правила за опазване поверителността на информацията, които да бъдат достъпни и задължителни за целия персонал и семействата. Разкриването на поверителна информация за детето може да стане само с разрешение на семейството. Това не важи за случаите на малтретиране и лоша грижа.

- Чл. 37. В случаите, когато има конфликт между членовете на семейството, ще работим открито, споделяйки наблюденията си за детето, за да помогнем на всички включени страни да вземат информирано решение, като стриктно ще се въздържаме от вземане на страна в конфликта.

РАЗДЕЛ V (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ КОЛЕГИТЕ)

- Чл. 38. Да изграждаме и поддържаме отношения на уважение, доверие, сътрудничество н колегиалност.

- Чл. 39. Да обменяме информация и ресурси, които имат отношение към благополучието и закрилата на правата на детето.

- Чл. 40. Да работим за утвърждаване собствения и на колегите си авторитет, като се въздържаме от действия, които биха уронили престижа на професията и училището, и да проявяваме нетърпимост към подобни.

РАЗДЕЛ VI (МОРАЛНИ ОТГОВОРНОСТИ КЪМ ОБЩЕСТВОТО)

- Чл. 41. Да предоставяме висококачествени програми и услуги. Да не предлагаме услуги, за които не притежаваме компетентност, квалификация или ресурси и правоспособност.

- Чл. 42. Да работим за създаване на сигурна обществена среда, в която детето да получава адекватни здравни грижи, храна, подслон, възпитание и да живее без насилие.

- Чл. 43. Да работим за подобряване на сътрудничеството между организациите, както и за интердисциплинарното взаимодействие между професиите, които имат отношение към благополучието на децата и семейството.

- Чл. 44. Да съдействаме за повишаване степента на разбиране на децата и техните нужди от обществото.

- Чл. 45. Да работим за популяризиране правата на децата, както и за повишаване чувствителността на обществото към нарушаването им.

- Чл. 46. Да работим за подкрепа на законите и политиките, конте подпомагат благополучието на децата и семействата им и да се противопоставяме на тези, които го нарушават.

РАЗДЕЛ VII (ПРОФЕСИОНАЛНО ПОВЕДЕНИЕ)

- Чл. 47. Служителят не трябва да иска, приема или разпределя подаръци, дарения, хонорари, услуги или други облаги за себе си или семейството си, за близки или колеги, които могат да доведат до пристрастност или да окажат влияние върху изпълнението на служебните му задължения, преценката или функцията му, или да бъдат възнаграждение за това.

- Чл. 48. Служителят трябва да ползва повереното му имущество с грижата на добър стопанин и да информира своевременно УР при загуба или повреда.

- Чл. 49. В изпълнение на заеманата длъжност служителят се стреми максимално ефективно, компетентно и икономично да разходва средствата, услугите и финансовите източници, които са му поверени.

- Чл. 50. Служителят трябва да извършва необходимите действия за защита на сигурността и поверителността на информацията, за която е отговорен или му е известна.

- Чл. 51. Бившият служител не трябва да използва или да разкрива поверителна информация, получена от него по време на службата му, освен ако законно е упълномощен да го прави.

- Чл. 52. Бившият служител трябва да се въздържа от коментари или действия, които биха причинили вреда или загуба на доверие в образователната система, към училището или към когото и да е от служителите в системата.

РАЗДЕЛ VIII (КОНФЛИКТ НА ИНТЕРЕСИ)

- Чл. 53. Конфликтът на интереси възниква, когато служителят има личен интерес, който му влияе дотолкова, че пречи на безпристрастното и обективно вземане на решение или изпълнение на служебното задължение.

- Чл. 54. Служителят може да извършва образователни услуги на ученици, които се обучават или ще полагат изпит в училището, в което преподава, след като декларира своята дейност пред директора.

- Чл. 55. Служителят не може да използва служебното си положение за лично или семейно облагодетелстване, давайки платени уроци по принуда.

- Чл. 56. Служителят трябва да избягва всякакви ситуации, които могат да доведат до конфликт на интереси. При възникването на такъв конфликт той е длъжен да уведоми веднага ръководителя си.

- Чл. 57. Служителят не трябва да допуска възможност друг колега да го постави в реален или предполагаем конфликт на интереси.

РАЗДЕЛ IX (УЧИЛИЩНА КОМИСИЯ ПО ЕТИКА)

- Чл. 58. Училищна комисия по етика:
  (1) За спазването на Етичния кодекс и разрешаване на възникнали с приложението му казуси към Спортно училище, гр. Сандански се създава **училищна комисия по етика**;
  (2) Съставът и членовете на комисията по етика се определя и избира на ПС за срок от една година;
  (3) Комисията се състои от трима членове;
  (4) Изпълнението на предходната алинея (2) става в срок до един месец след утвърждаването на Етичния кодекс.

- Чл. 59. Дейност на комисията по етика:
  (1) Разработва Правилник за дейността си, който се утвърждава на ПС.
  (2) Правилникът за дейността на комисията задължително урежда:
  1. Реда за събиране на информация и (или) приемане на жалби.
  2. Сроковете за разглеждане и отговор на жалбите
  3. Реда за налагане на санкции на виновно проявените лица.
  4. Регламентира работното време за своята дейност.

- Чл. 60. Всеки заинтересован член на училищния персонал, ученик или родител може да внесе жалба в комисията по етика.

- Чл. 61. Комисията по етика разглежда постъпилите жалби и се произнася с мотивирано становище най-късно в двумесечен срок от постъпването им.
  (1) При установено неспазване на този Кодекс комисията прави предложение за налагане на санкция и/или административни мерки по Кодекса на труда.
  (2) Непроизнасянето в срок се счита за отказ от налагане на санкция.

- Чл. 62. Видове санкции и административни мерки, предлагани от комисията по етика:
  -морални;
  -по Кодекса на труда.

- Чл. 63. Комисията по етика е задължена веднъж годишно да отчита своята дейност пред ПС на Спортно училище, гр. Сандански.

- Чл. 64. Персоналът на училището (учители, специалисти, обслужващ персонал) се задължават:
  -Да уважават уникалността на всяко дете;
  -Да работят в интерес на детето;
  -В работата си с децата да не допускат използването на физически наказания и възпитателни методи, уронващи достойнството на децата;
  -Да уважават и подкрепят семействата при отглеждането и възпитанието на децата;
  -Да уважават колегите си и да ги подкрепят и насърчават в изпълнение на етичните правила (кодекс);
  -Да поддържат висок стандарт на професионално поведение и постоянно обогатяват професионалните си умения;
  -Да демонстрират външен вид и поведение, които да се отразяват положително върху имиджа на Спортно училище, гр. Сандански ;
  -Да служат като застъпници на детето и семейството пред общността и обществото;
  -Да спазват етичните правила, залегнали в този кодекс;

  ■ **Отказът или незачитането на училищния Етичен кодекс е основание за освобождаване от заеманата длъжност.**

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ:

1. Правилата на поведение, съдържащи се в този кодекс, са неизменна част от ежедневната работа на служителите в Спортно училище.

2. Спазването на етичните правила за поведение е гаранция за законността на действията на служителите и защита от неоснователни обвинения.

3. Настоящият Етичен кодекс е отворен документ, подлежащ на развитие и обогатяване.